

BORÅS KOMMUN
boras.stad@boras.se

2023-12-18

1 (21)

Dnr- SI 2023:5658

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid Sandgårdskolan
i Borås kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Sandgårdskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen samt av skollagens bestämmelser om huvudmannens styrning och stöd.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden samt huvudmannens styrning och stöd inom det femte området. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Sandgårdskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever ges samma förutsättningar, oberoende av könstillhörighet

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla arbetet med att anpassa arbetsformer och arbetssätt så att alla elever, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling, ges adekvat ledning och stimulans.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **2024-06-14** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till

dokument.skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2023:5658) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Sandgårdskolan leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Rektorn skapar sig en god bild genom att systematiskt följa upp skolenhetens kunskapsresultat, resultat av trygghet, förutsättningar för verksamheten samt hur undervisningen bedrivs. Rektorn fattar beslut om utvecklingsinsatser samt resursfördelning som möter skolenhetens behov utifrån en bred resultatanalys. Vidare skapar rektorn en välfungerande organisation som ger lärarna goda förutsättningar att samverka och som bidrar till att det sker ett lärande i kollegiet. Rektorn ser till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna samt att nya och obehöriga lärare får stöd i sitt arbete. Visserligen följer rektorn upp flickors och pojkars resultat och lärare lyfter in jämställdhetsperspektivet i sin undervisning, men rektorn leder endast i viss omfattning ett strategiskt jämställdhetsarbete.

Uppföljning och analys

Skolinspektionens granskning visar att rektorn skapar sig en god bild av verksamheten genom att följa upp kunskapsresultat, hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen och hur undervisningen bedrivs. Rektorn följer också upp vilka förutsättningar som finns för hur undervisningen bedrivs. Även tryggheten på skolan följs upp. Av intervjuer och dokumentation framgår att det sker en uppföljning av elevernas kunskapsresultat fyra gånger per år dels genom betygsprognoser och dels efter betygsättning. Elevernas resultat dokumenteras också i den digitala plattformen. Uppföljningen omfattar även resultat på nationella prov och skillnader mellan pojkars och flickors resultat. I uppföljningen deltar lärare, elevhälsa och skolledning. Lärarna arbetar systematiskt på olika sätt med värdegrundsuppdraget i undervisningen, till exempel utifrån framtagna lektioner kring hur klasserna ska arbeta fram gemensamma regler och värderingar samt kontinuerligt i de dagliga samtalen med eleverna. Lärarnas värdegrundsarbete följs upp genom elevenkät och lektionsbesök av skolledning. Resultaten av enkäten diskuteras i arbetslagen och med eleverna. Värdegrundsarbetet diskuteras även i likabehandlingsteamet, elevhälsoteamet och på arbetsplatsträffar som ligger till grund för det fortsatta värdegrundsarbetet på skolenheten. I slutet av varje läsår utvärderar och dokumenterar lärarna läsårets arbete utifrån underlag med frågor som förbereds av rektorn. Rektorn tar del av lärarnas sammanställning och gör en analys som delges huvudmannen, men enligt lärarna återkopplas sällan deras eller

rektorns analys tillbaka till dem. Vidare framgår att rektorn har god kännedom om hur lärarna arbetar och hur undervisningen i klassrummen fungerar. Rektorn skapar sig en bild av hur undervisningen fungerar och lärarnas förutsättningar att bedriva undervisning genom systematiska lektionsbesök, samtal med lärarna, information från ämneslagen och från elevhälsan, lärares planeringar samt från samtal med elever.

Skolinspektionens granskning visar vidare att rektorn genomför en analys, utifrån uppföljning, så att utvecklingsåtgärder och resursfördelning möter de behov som finns på skolenheten. Av intervjuer och inskickat material framgår bland annat att rektorn gör jämförande analys för att identifiera eventuella avvikelser mellan klasser, ämnen och mellan flickor och pojkar. Vidare väger rektorn i sin analys in faktorer som undervisningens genomförande och de förutsättningar som getts lärare och identifierar därmed både framgångsfaktorer och utvecklingsområden. Det framgår att rektorn tillsammans med lärarna och elevhälsan har identifierat utvecklingsbehov av undervisningen för högre måluppfyllelse och utifrån det vidtagit åtgärder. Pågående prioriterade utvecklingsinsatser är "basundervisning", vilket innebär att skapa tydlighet och förutsägbarhet för eleverna i samtliga klassrum, och samsyn kring hållbar utveckling och elevinflytande samt gemenskap, trygghet och respekt. Bland annat har skolenheten ett framgångsrikt värdegrundsprojekt, som en klass i årskurs 7 arbetade med föregående läsår. I analysarbetet vid läsårets avslut kunde rektorn tydligt se att den klassens elever förekom i mycket liten omfattning i kränkingsärenden och konflikter under läsåret samt att måluppfyllelsen var högre. Vidare framkommer det att analyserna av bland annat kunskaps- och trygghetsresultat möjliggör för rektorn att fördela resurser utifrån enskilda elevers och elevgruppers behov. Uppföljningsarbetet med resursfördelning sker löpande under läsåret och under rektorns ledning tillsammans med berörd personal. Till exempel finns en resursperson som arbetar riktat mot matematik i samtliga klasser på skolenheten. Resurser omfördelades även efter analys av betygsprognos vårterminen 2022 för att säkerställa att elever fick godkända betyg och gymnasiebehörighet.

Ledning och organisation

Skolinspektionens granskning visar att rektorn har skapat en välfungerande organisation som ger lärarna goda förutsättningar att samverka med varandra. Av intervjuer samt av dokumentation framgår att det finns schemalagd mötestid för bland annat arbetslagsmöten två gånger per månad däribland elevärenden, trygghet och studiero samt likvärdig undervisning diskuteras. Vidare har rektorn schemalagt tid för ämneslagsträffar var tredje vecka, där fokus ligger på ämnesinnehållet i undervisningen, planering och bedömning samt likvärdig undervisning. I ämneslagen arbetar lärarna kollegialt med att planera lektioner, genomförandet av lektioner,

bedömningssituationer och sambedömning. Både arbetslagsmöten och ämneslagsträffar ska protokollföras och delges rektorn. Lärarna arbetar mycket tillsammans och vikten av att samarbeta med varandra betonas starkt på skolan, både av rektorn och av lärare. Till exempel arbetar lärarna med gemensamma pedagogiska planeringar i syfte att tydliggöra innehållet och den röda tråden mellan olika moment. Det framkommer att arbetet resulterat i ökad kunskap och förståelse hos lärarna för sambandet mellan planering, genomförande och utvärdering av undervisningen. Rektorn har även skapat en utvecklingsgrupp som organiserar och leder den interna kompetensutvecklingen för samtlig personal på skolan. Lärarna kan också ställa frågor och boka tider med elevhälsan om de behöver råd och vägledning. Utöver den interna samverkan finns även avsatt tid för till exempel SO-lärarna att träffas i skolövergripande SO-grupper för att bland annat diskutera undervisning och bedömning. Granskningen visar också att rektorn försäkrar sig om att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen. Av intervjuer samt inskickad dokumentation framgår att rektorn systematiskt planerar och följer upp lärarnas kompetensutveckling, arbetslagsmöten och i vissa delar ämneslagsträffar. Det gör rektorn bland annat genom att ha regelbundna avstämningar med arbetslagsledare och utvecklingsgruppen samt genom att ta del av protokoll från samtliga möten och träffar. Som nämnts tidigare har de på skolenheten utvecklat arbetet med gemensamma lektionsstrukturer.

Granskningen visar även att rektorn ser till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna. I intervjuer samt inskickad dokumentation framgår att det tydligt finns beskrivet hur bland annat arbetet med trygghet och studiero samt samplanering och sambedömning ska bedrivas. På arbetsplatsträffar, läsårsstart och vid förändringar informerar och följer rektorn upp överenskomna arbetssätt och förhållningssätt angående till exempelvis frånvarorutin. Varje månad får rektorn rapport från skolans digitala lärplattform kring dokumentation av elevernas kunskapsutveckling. Rektorn träffar samordnare för arbetslagen för att planera och följa upp arbetet på skolenheten. Rektorn och lärarna lägger mycket tid på att skapa samsyn kring undervisning, bemötande, rutiner och regler. Vidare framgår att det finns handlingsplan för nyanställda lärare och att nyanställda och obehöriga lärare får en mentor. Rektorn följer även regelbundet upp och ger återkoppling till nyanställda.

Jämställdhetsarbete

Skolinspektionens granskning visar att rektorn i begränsad omfattning leder ett strategiskt jämställdhetsarbete. Det framkommer i inskickad dokumentation och i intervjuer att de på skolan följer upp kunskapsresultaten utifrån kön för att hitta mönster mellan klasser, ämnen och över tid. Som tidigare nämnts, se avsnitt

uppföljning och analys, har det i analysen av kunskapsresultaten framkommit att det finns skillnader i flickors och pojkars kunskapsresultat. Fler flickor än pojkar har högre meritvärden, men fler pojkar har fullständiga betyg i årskurs 9 eftersom fler flickor har psykisk ohälsa och bland annat har anpassad studiegång. Dessutom framgår att fler flickor har ambitioner om att nå betyget A i jämförelse med pojkarna. Däremot framgår inte orsaksfaktorerna till dessa skillnader, exempelvis hur flickor och pojkar bemöts i undervisningen eller om lärare har olika förväntningar på flickor respektive pojkar i undervisningen. Rektorn beskriver att de arbetar utifrån likabehandlingsplanen med jämställdhetsarbetet i undervisningen genom till exempel att studie- och yrkesvägledaren besöker klasserna och samtalar om yrkesval och könsroller samt arbetar med könsmönster och normer i undervisningen. Vidare uppger lärare att de vet att det finns skillnader i kunskapsresultat mellan flickor och pojkar men att de i verksamheten inte har något strategiskt och övergripande jämställdhetsarbete kopplat till undervisningens genomförande. Lärarna beskriver att de utvecklat undervisningen men att de inte har ett liktydigt arbetssätt som de utarbetat tillsammans i undervisningen. Också elevhälsan berättar att jämställdhetsarbetet inte sker systematiskt utan mer sporadiskt i undervisningen och säger att de ser jämställdhetsarbetet som ett utvecklingsarbete i undervisningen. Granskningen visar ett behov av att utveckla ett mer likvärdigt och övergripande jämställdhetsarbete i undervisningen på skolenheten.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever ges samma förutsättningar, oberoende av könstillhörighet.

Skolinspektionens granskning visar att det på Sandgårdskolan saknas ett strategiskt jämställdhetsarbete. Även om rektorn följer upp resultat utifrån aspekten pojkar och flickor och vissa enskilda insatser vidtas behöver rektorn styra så att arbetet blir mer strategiskt och systematiskt. Det framkommer att det finns vissa förklaringar till skillnader i analysen som uppmärksammas men det saknas en djupare orsaksanalys, där resultaten till exempel sätts i relation till undervisningens utformning och lärarnas kompetens kring jämställdhetsarbetet i genomförandet av undervisningen.

Av läroplanen framgår att skolan aktivt och medvetet ska främja elevernas lika rättigheter och möjligheter oberoende av könstillhörighet. Vidare framgår att skolan

har ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn inleder ett arbete för att skapa ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Ett sätt att utveckla ett strategiskt jämställdhetsarbete kan exempelvis vara att rektorn ser till att det på samtliga medarbetarsamtal systematiskt följs upp hur lärarna aktivt och medvetet arbetar med jämställdhet i undervisningen. Vidare bör rektorn analysera resultat från verksamheten som till exempel anmälningar om kränkande behandling och mönster som synliggörs genom elevhälsans arbete ur ett jämställdhetsperspektiv. Rektorn behöver också följa upp undervisningen och utbildningen för att undersöka om det finns strukturer som bidrar till att skapa och vidmakthålla könsskillnader. Det kan vidare handla om att rektorn följer upp att lärare tar vara på de moment som finns i kursplanen för att undervisa om jämställdhet. Undervisningen ska stimulera eleverna att diskutera jämställdhet i samhället och i skolan. Rektorn kan också behöva följa upp att lärare på ett medvetet sätt speglar dessa värderingar i undervisningens innehåll och i sin ämnesdidaktik. Ytterligare ett sätt kan vara att rektorn utformar gemensamma strategier på skolenheten för hur jämställdhet inkluderas och genomsyrar undervisningen. Rektorn behöver försäkra sig om att varje lärare och all personal på skolan verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Eleverna på Sandgårdskolan får en undervisning som i övervägande delar främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Undervisningen är målfokuserad, väl varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Vidare är den välstrukturerad, med tydliga inledningar, sammanhang i genomgångar och logiskt flöde i uppgifterna. Dock kan avslutningarna av lektionerna utvecklas så att

de på ett tydligare sätt till exempel sammanfattar vad som behandlats. Eleverna får möjligheter att reflektera över och får strategier för sitt eget lärande och ges på så sätt delvis möjlighet att ta ansvar för sitt eget lärande. Dock saknar eleverna generellt möjligheter att vara delaktiga i planering och även i utvärdering av undervisningen. Undervisningen innehåller inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära men innehåll och arbetssätt är endast till viss del anpassat till aktuell elevgrupp.

Variation, struktur och aktivt lärarstöd

I Skolinspektionens granskning framkommer att undervisningen på Sandgårdskolan är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Vidare är undervisningen välstrukturerad, med tydliga inledningar, sammanhang i genomgångar och logiskt flöde i uppgifterna. Dock framkommer av lektionsobservationer och intervjuer fåtal exempel på att lektionerna avslutas med att lärarna sätter dem i sitt sammanhang genom att till exempel summera vad som avhandlats eller berätta vad som ska ske på nästa lektion i ämnet. Däremot inleds de flesta observerade lektionerna med att lärarna på ett utvecklat sätt berättar vad lektionen ska handla om och vilka moment som ska genomföras. Några lärare återknyter även till vad som tidigare gjorts i ämnet. Nästan samtliga lärare har i förväg antingen skrivit upp lektionens planering eller visar den på storbild. På skolenheten har man tagit fram uttalade gemensamma riktlinjer för bland annat hur lektionerna ska inledas, med tydlig presentation av lektionens innehåll och specialpedagog har varit involverad i detta arbete. Någon enstaka lärare anger syfte, kopplat till läroplanen, på de observerade lektionerna och eleverna säger att lärarna sällan berättar varför de ska lära sig olika saker. Lärarna stöttar och hjälper eleverna under lektionerna på ett aktivt och adekvat sätt, till exempel går de runt bland eleverna under lektionerna och ser till att de kommer igång och vidare med uppgifterna. Elever säger att de får hjälp av sina ordinarie lärare på lektionerna. Samtliga lärare varierar undervisningen under de observerade lektionerna genom att på ett välfungerande sätt växla mellan olika arbetssätt, som till exempel låta eleverna omväxlande arbeta med skriftliga och muntliga uppgifter, genomföra praktiska moment, se på film eller lyssna på genomgångar. Lektionerna innehåller också en variation av arbetsformer, såsom växling mellan enskilt och gemensamt arbete i klassen och/eller par- eller grupparbete och gemensamt arbete i klassen.

Elevernas delaktighet i sitt eget lärande och i undervisningen

Skolinspektionens granskning visar att eleverna i viss omfattning får möjligheter att ta ansvar för sitt eget lärande genom att de ges strategier för detta i undervisningen, men att det däremot saknas inflytande för eleverna i hur undervisningen utformas. Av

intervjuer framkommer att lärarna låter eleverna pröva olika sätt att lära genom att bland annat se på film eller arbeta med texter på olika sätt, som att göra understrykningar eller använda digitala verktyg. Även eleverna beskriver att de på mentorstid pratar om olika lärstrategier. Lärarna låter eleverna göra en självskattning och bedömning av sitt arbete i skolans digitala lärplattform och för sedan samtal med eleverna på mentorstid. I granskningen framkommer vidare att det generellt saknas ett tydligt arbetssätt där eleverna är med i planeringen och utvärderingen av undervisningen. Visserligen framgår av intervjuer att enskilda lärare involverar elever i planering och utvärdering av undervisningen, men det framkommer också att det skiljer mellan lärare i hur de ger eleverna inflytande. När det gäller elevernas delaktighet i planeringen handlar denna i så fall om att eleverna får lämna synpunkter på vilka arbetsformer de föredrar. Lärarna bestämmer när det gäller undervisningens innehåll. Visserligen arbetar skolenheten med utvecklingsområdet Samsyn kring hållbar utveckling och elevinflytande, men det framkommer i granskningen att personalen ännu inte har samsyn kring elevinflytande. Skolinspektionen rekommenderar därför att man fortsätter att arbeta för att utveckla elevernas delaktighet och inflytande i undervisningen,

Stimulans och anpassning

Granskningen visar att lärarnas förväntningar på eleverna är höga och undervisningen innehåller inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära. Av lektionsobservationer och intervjuer framkommer att lärarna både ger eleverna beröm när de presterat väl och uppmuntrar dem inför uppgifter. Lärarna arbetar också för att skapa ett tillåtande klimat i klassrummen genom att bland annat arbeta med relationer och att uppmuntra eleverna att svara för att visa vad de kan. Lärarna signalerar att om eleverna skulle svara fel så gör det ingenting. Enligt eleverna brukar lärarna säga att det var ett bra försök och sedan lämna ordet till någon annan elev. Dessutom ger lärarna skriftlig individuell återkoppling till eleverna i skolans digitala lärplattform eller i samband med uppgifter som lämnas in digitalt.

Vidare visar granskningen att undervisningens innehåll och arbetssätt endast i delar är anpassat till aktuell elevgrupp samtidigt som arbetet i viss grad stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling. Det framkommer av intervjuer och inskickat material att vissa av lärarna arbetar för att utmana de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling, bland annat genom att några elever får matematikundervisning på gymnasienivå något tillfälle i veckan, men på ett flertal av de observerade lektionerna är innehållet detsamma för samtliga elever och arbetsuppgifterna är av samma svårighetsgrad. Enligt rektorn ska lärarnas planeringar innehålla uppgifter även för de elever som kommit längre, dock beskriver

lärare och elever att eleverna får efterfråga ytterligare uppgifter. Elever som snabbt blir klara med de ordinarie uppgifterna kan få extra uppgifter som kan vara fördjupande, bland annat beskriver eleverna att i NO och engelska finns fördjupade frågor till avsnitten eller att läroböckerna i matematik och SO har olika nivåer. Vidare framgår att lärare, med stöd av elevhälsan, gör anpassningar av undervisningen på gruppnivå och att riktade insatser, till exempel resurstid i ämnet matematik ges utifrån de elever som har svårare att nå målen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla arbetet med att anpassa arbetsformer och arbetssätt så att alla elever, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling, ges adekvat ledning och stimulans.

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen på Sandgårdskolan inte i tillräcklig utsträckning utgår från och anpassas efter enskilda elevers olika behov och förutsättningar. Elever får inte alltid arbeta med uppgifter som kognitivt utmanar dem och som utvecklar deras tänkande. Undervisningen behöver individanpassas så att alla elever ges möjlighet att nå så långt det är möjligt i sin kunskapsutveckling.

Av skollagen framgår att all utbildning inom skolväsendet ska ta hänsyn till barns och elevers olika behov. En strävan ska vara att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. I förarbetena till skollagen förtydligas att alla elever, även de som utvecklas snabbt, har rätt att få stimulans och utmaningar i skolarbetet. Elever som lätt når kunskapskraven har rätt att få en individanpassad undervisning och uppmuntran att nå ännu längre i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna under ledning av rektorn skapar en flexibel undervisning, där alla elever oavsett var de befinner sig i sin kunskapsutveckling, får arbeta med ett utmanande innehåll på lämplig nivå. Genom att samtliga elever får möjlighet att få uppgifter och aktiviteter som utvecklar och utmanar deras tänkande bör förutsättningar för elevernas intresse och motivation för skolarbetet öka. Samtliga lärare behöver erbjuda en större variation av uppgifter att välja mellan för elever och att extra uppgifter som erbjuds elever som snabbt blir klara är av fördjupande karaktär.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. På Sandgårdsskolan pågår ett aktivt, samlat och medvetet arbete med att skapa studiero och en trygg miljö. Personalen kartlägger och analyserar kontinuerligt elevernas upplevelse av trygghet och studiero samt vidtar ändamålsenliga åtgärder utifrån identifierade behov. Eleverna är på olika sätt delaktiga i arbetet och personalen har ett gemensamt förhållningssätt när det kommer till arbetet med att skapa trygghet och studiero.

Studiero och lugn miljö

Skolinspektionens granskning visar att det finns ett samlat arbete med att skapa och bibehålla studiero på skolan som eleverna är delaktiga i. Det medför att eleverna på ett välfungerande sätt ges möjlighet att arbeta med sina uppgifter utan att bli störda. Av intervjuer, inskickade dokument och lektionsobservationer framgår att lärarna vidtar relevanta åtgärder för att skapa en lugn miljö och det finns en samsyn kring hur lärarna ska arbeta för att främja studieron i alla klasser. Eleverna har fasta placeringar och hemklassrum som är möblerade på liknande sätt. Vid lektionsstart möter lärarna eleverna vid klassrumsdörren där de samlar in mobiler. Lärarna skriver också oftast upp start- och sluttid samt innehållet för lektionen på tavlan för att skapa förutsägbarhet och tydlighet för eleverna. Detta observeras på samtliga lektionsobservationer där det råder god studiero och eleverna kan arbeta med sina uppgifter. Vidare framkommer att i början av varje läsår diskuterar personal och elever skolans ordningsregler och eleverna får även klassvis diskutera samt påverka vilka regler som ska gälla i klassrummen. Lärarna diskuterar studiero, till exempel i relation till basundervisningen, på bland annat arbetslagsmöten och har även löpande samtal med eleverna om studieron på mentorstiden. Eleverna besvarar en enkät innehållande frågor om bland annat studiero och resultaten diskuterar lärare och elever för att sedan arbeta med studieron klassvis. Rektorn vidtar ändamålsenliga åtgärder för att ytterligare förbättra studieron för eleverna. Av intervjuer samt av dokumentation

framgår att rektorn har arbetat åtgärdande för att skapa studiero. Det har även genomförs förebyggande insatser genom att personalen fått ta del av utbildningsinsatser för att bättre kunna leda arbetet i klassrummet för en ökad studiero. Vidare arbetar alla klasser i årskurs 7 från och med innevarande läsår med en bok på mentorstid för att öka medvetenheten om studiero. Enligt rektorn gav det arbetet positiva effekter i en klass under förra läsåret bland annat gällande studiero. Vidare framgår av intervjuer att lärarna vidtar åtgärder i klassrummen för att upprätthålla eller förbättra studieron, som att lärare säger till elever som stör eller låter eleverna ta fem minuters paus. Rektorn, lärarna och elever beskriver att elevernas upplevelse av studiero överlag är god, men att studieron kan variera mellan olika elevgrupper och att resultatet gällande studiero och trygghet försämrats något läsåret 2022/23.

Arbetet för trygghet

Vid skolenheten bedrivs ett medvetet arbete med att skapa en trygg miljö för eleverna och personalen har ett gemensamt förhållningssätt när det kommer till det arbetet. Av intervjuer och dokumentation framgår att det bedrivs ett övergripande främjande och förebyggande trygghetsarbete. En del av arbetet sker i det så kallade likabehandlingsteamet som dels har hand om åtgärdande arbete som anmälningar av kränkande behandling och dels genomför insatser i främjande och förebyggande syfte. Bland annat har skolan Skolandarna, där likabehandlingsteamet tillsammans med några elever, arbetat med trivsel och gemenskap på skolan som till exempel springloppet Team Rynkeby. Vidare framgår att skolan har flera gemensamma aktiviteter och andra arrangemang under läsåret, där alla elever träffas gemensamt i syfte att ytterligare stärka känslan av samhörigheten och tryggheten på skolenheten exempelvis Crazy-day där de klär ut sig och ibland äter de hamburgare på skolgården. Utöver dessa aktiviteter arbetar eleverna i årskurs 7 med en bok under mentorstiden för att öka upplevelsen av trygghet och studiero. Det framgår att skolan har visat föreläsningar om trygghet på nätet för eleverna och arbetat med lektionsmaterial. Likabehandlingsteamet är kontinuerligt ute i klasserna och pratar kring diskrimineringsgrunderna. Dessutom framgår också att personalen diskuterar och planerar trygghetsarbetet på skolan på arbetslagsmöten.

Elevernas upplevelse av trygghet kartläggs och följs upp på olika sätt. Av intervjuer samt av dokumentation framgår att eleverna varje läsår besvarar trygghetsenkät innehållande frågor om situationen i klassrummen och på skolan i övrigt. Dock kartläggs inte elevernas upplevelse av trygghet på nätet. Resultaten av dessa enkäter följs upp och diskuteras bland annat i elevhälsoteamet, utvecklingsgruppen, i arbetslag och på arbetsplatsträffar samt med eleverna. Enkätresultaten visar att eleverna

känner sig trygga på skolan, vilket också bekräftas i intervjuer med eleverna. Dock har under läsåret 2022/23 resultatet försämrats något. Vidare framkommer hur elever i årskurs 7 upplever tryggheten i hälsosamtal och mentorerna har löpande samtal med alla elever gällande tryggheten på skolan.

Utifrån vad kartläggning och analys visar vidtar rektorn åtgärder för att ytterligare stärka elevernas upplevelse av trygghet. Av intervju med rektorn samt av dokumentation framgår att insatser görs utifrån de behov som bland annat identifieras i trygghetsenkäten. Ett exempel på en åtgärd som vidtagits är att ha rastvärdar i korridorerna samt öka vuxennärvaron i matsalen. Eleverna upplever att det alltid finns någon vuxen de kan vända sig till, mentorerna eller personerna i likabehandlingsteamet, och att de vuxna agerar genom att prata med de inblandade.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområde.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Rektorn analyserar både skillnader mellan resultat på nationella ämnesprov och omdömen/terminsbetyg samt skillnader i betyg i olika ämnen och årskurser. Utifrån dessa analyser för rektorn diskussioner med lärare. Vidare ger rektorn lärarna goda förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg genom till exempel sambedömning. Rektorn ser även till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar.

Uppföljning och analys av bedömningar och betyg

Rektorn följer upp och analyserar avvikelser i bedömningar och betyg samt diskuterar dessa med lärarna. Av intervjuer samt av inskickad dokumentation framgår att rektorn följer upp och analyserar till exempel olika lärares betygssättning. Föregående läsår visade uppföljningen att en lärare hade satt avvikande betyg i en elevgrupp. Analysen visade att det var en grupp med elever från olika klasser som generellt hade höga betyg i samtliga ämnen och inga vidare åtgärder genomfördes. Vidare framkommer att

rektorn har haft enskilda samtal med lärare vid avvikande bedömningar och betygsättning, som framgick vid byte av undervisande och betygsättande lärare. Rektorn följer dessutom upp skillnader mellan resultat på nationella prov och terminsbetyg. Lärarna tar även del av statistik som visar elevernas betyg och deras resultat på de nationella proven och diskuterar gemensamt eventuella avvikelser i slutet av läsåret. En förklaring till avvikelser mellan terminsbetyg och resultat på nationella prov är att vissa extra anpassningar som ges i undervisningen inte kan ges under nationella prov och därför får de eleverna ett lägre provresultat jämfört med slutbetyget. Vidare framgår att det förs diskussioner om lärarnas bedömningar genom att rektorn tillsammans med lärarna pratar om att lärarna ska göra en sammanvägd bedömning av elevernas kunskaper och att resultaten på de nationella proven ska vara vägledande.

Kvalitetssäkring av bedömningar och betyg

Rektorn ger lärarna goda förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg. Av intervjuer samt av dokumentation framgår att lärarna på ämneslagsträffar har avsatt tid till att diskutera bedömning och betygssättning. Förutom sambedömning sker även samplanering, planering av uppgifter och prov på ämneslagsträffar för att skapa likvärdig bedömning och betygsättning. Lärarna tar bland annat med sig elevexempel som de tillsammans bedömer och diskuterar, dessa diskussioner protokollförs. Lärarna i SO, hemkunskap, bild, musik samt idrott och hälsa deltar även i skolövergripande ämnesnätverksträffar med andra skolor i kommunen, där bland annat likvärdig bedömning diskuteras. Skolenhetens lärare i moderna språk diskuterar bedömning och betygsnivåer gemensamt, men det saknas möjlighet för lärarna i moderna språk att sambedöma och diskutera bedömning på skolenheten eller i skolövergripande ämnesnätverksträffar i de specifika språken. De mer erfarna lärarna fungerar som stöd till nya och obehöriga lärare genom att det finns avsatt tid varje vecka att planera undervisning och att sambedöma. Det framgår att bedömning och betygssättning ofta diskuteras mellan lärarna och över ämnesgränserna samt årskurserna. Vidare har förstelärarna på skolan i uppdrag att arbeta ämnesövergripande med likvärdiga bedömningar, vilket följs upp av rektorn. Skolverkets bedömningsstöd används av alla lärarna som stöd i arbetet med bedömning och betygssättning. Lärarnas bedömningar av elevernas kunskaper dokumenteras i kommunens lärplattform, som rektorn tar del av varje månad. Även nationella prov rättas gemensamt i kommunen vilket ytterligare skapar förutsättningar för lärarna att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Larsson

Beslutsfattare
Signerat av: Maria Larsson

X Matilda Hazard

Föredragande
Signerat av: Matilda Hazard

I handläggningen av ärendet har även Camilla Ekman medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning styr och stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning i en trygg miljö? I detta område granskas hur huvudmannen arbetar med att vara en självständig aktör i arbetet mot att nå de nationella målen.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 2023-09-19, 2023-09-20 och 2023-09-21. Besöket genomfördes av Matilda Hazard och Camilla Ekman.

Sandgärdsolan är en kommunal grundskola i Borås kommun. Vid tidpunkten för granskningen hade skolenheten cirka 430 elever i årskurserna 7-9. Skolenheten leds av en rektor.

Bilaga 3: Redovisningsformulär

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den planerade kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen. Skolinspektionen ser gärna att dokument som styrker redovisningen bifogas.

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:5658) i de handlingar som sänds in.

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Utvecklingsområde 1: Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever ges samma förutsättningar, oberoende av könstillhörighet.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:

Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 2: Lärarna behöver utveckla arbetet med att anpassa arbetsformer och arbetssätt så att alla elever, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling, ges adekvat ledning och stimulans.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:

Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

1. Övriga upplysningar till Skolinspektionen.
2. Dokument som bifogas redovisningen